

शिक्षा ऐन, २०२८, (संशोधनसहित) को दफा ११(च) को उपदफा (१) को खण्ड (ख) को प्रतिबन्धात्मक वाक्यांशको १, २ र ३ बमोजिम आधारभूत तह (साविक निम्न माध्यमिक तह कक्षा ६-८) मा कार्यरत अस्थायी शिक्षकहरूले मात्र प्रतिस्पर्धा गर्न पाउने प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

लिखित परीक्षा योजना

यस पाठ्यक्रमलाई दुई भागमा बाँडिएको छ ।

- १ .लिखित परीक्षा - पूर्णाङ्क १०० उत्तीर्णाङ्क : ४०
 २ .अन्तर्वार्ता - पूर्णाङ्क २५

लिखित परीक्षा

समय : ३ घण्टा

खण्ड	विषय	परीक्षा प्रणाली	अङ्क भार	प्रश्न सङ्ख्या	समय
क	शिक्षासम्बन्धी : आधारभूत ज्ञान, पाठ्यक्रम तथा शिक्षण विधि र प्रविधि	वस्तुगत/ बहुवैकल्पिक	४०	४० X १	४५ मिनेट
ख	सम्बन्धित विषयवस्तुको ज्ञान	विषयगत	६०	६ X १०	२ घण्टा १५ मिनेट
जम्मा			१००	४६	

द्रष्टव्य :

- खण्ड क र ख का उत्तरपुस्तिकहरू अलग अलग हुनेछन् ।
- वस्तुगत र विषयगत परीक्षा एकैपटक सञ्चालन हुने छ ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम अङ्ग्रेजी वा नेपाली वा दुबै भाषा हुनेछ । भाषा विषयहरूका हकमा सम्बन्धित भाषामा नै उत्तर दिनुपर्नेछ ।
- यो पाठ्यक्रम मिति २०७३/१२/०२ गतेदेखि लागु हुनेछ ।
- खण्ड क बमोजिमको वस्तुगत प्रश्न सबै विषयका लागि एउटै हुनेछ ।

आधारभूत तह (साविक निम्न माध्यमिक तह कक्षा ६-८) को प्रतियोगितात्मक

लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम - २०७३

खण्ड - (क)

शिक्षासम्बन्धी : आधारभूत ज्ञान, पाठ्यक्रम तथा शिक्षण विधि र प्रविधि - सबै विषयका लागि अनिवार्य

- ४० अङ्कभार

१ शिक्षासम्बन्धी सामान्य जानकारी

- १.१ नेपालको शैक्षिक इतिहास (राणाकालदेखि हालसम्म)
- १.२ नेपालको शिक्षाको तहगत संरचना
- १.३ नेपालको वर्तमान विद्यालय शिक्षाको किसिम
- १.४ शिक्षाका राष्ट्रिय तथा तहगत उद्देश्य/सक्षमताहरू
- १.५ नेपालको शैक्षिक तथ्याङ्क

२ शिक्षासम्बन्धी योजना तथा कार्यक्रम

- २.१ सबैका लागि शिक्षासम्बन्धी राष्ट्रिय कार्ययोजना (सन् २००१-२०१५)
- २.२ विद्यालय क्षेत्र सुधार कार्यक्रम (२०६६-२०७२)
- २.३ विद्यालय क्षेत्र विकास योजना (२०७३-२०७९)
- २.४ राष्ट्रिय प्रारम्भिक कक्षा पढाइ कार्यक्रम (NEGRP)
- २.५ चालु आर्थिक वर्षको बजेट तथा कार्यक्रममा शिक्षा

३ शिक्षासम्बन्धी विभिन्न आयोग तथा समितिका प्रतिवेदनहरू

- ३.१ राष्ट्रिय शिक्षा पद्धतिको योजना २०२८-२०३२
- ३.२ राष्ट्रिय शिक्षा आयोगको प्रतिवेदन, २०४९
- ३.३ उच्चस्तरीय राष्ट्रिय शिक्षा आयोगको प्रतिवेदन, २०५५
- ३.४ शिक्षासम्बन्धी उच्चस्तरीय कार्य समितिको प्रतिवेदन, २०५८

४ शिक्षासम्बन्धी नीति र आवश्यकता

- ४.१ शिक्षा नीतिको परिचय र आवश्यकता
- ४.२ खुला तथा दूर शिक्षा नीति
- ४.३ अनौपचारिक शिक्षा नीति
- ४.४ शिक्षक तालिम नीति

५ शिक्षाका नवीनतम चिन्तन

- ५.१ सामाजिक न्याय र शिक्षा
- ५.२ अधिकारमा आधारित शिक्षाको अवधारणा
- ५.३ बालमैत्री विद्यालय : अवधारणा, मापदण्ड र सूचकहरू
- ५.४ बाल अधिकार महासन्धि, १९८९ र सो प्राप्तिका लागि राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय प्रयासहरू
- ५.५ लैङ्गिक समता र समानता
- ५.६ समाहित शिक्षा र शिक्षामा समावेशीकरण
- ५.७ निरन्तर र वैकल्पिक एवम् खुला तथा दूर शिक्षा

- ५.८ शिक्षण सिकाइमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधि
- ५.९ साधारण तथा प्राविधिक सिप (Soft and hard skill)
- ५.१० जीवन पर्यन्त सिकाइ र जीवनोपयोगी सीप (life long learning and life skill)
- ५.११ अभिभावक शिक्षा
- ५.१२ विद्यालय शान्ति क्षेत्र

६ विद्यालय तहको पाठ्यक्रम र मूल्याङ्कन

- ६.१ पाठ्यक्रमको अवधारणा, निर्माण प्रक्रिया, पाठ्यक्रम निर्माणमा प्रभाव पार्ने तत्त्वहरू
- ६.२ विद्यालय तहको पाठ्यक्रम ढाँचा
- ६.३ नेपालमा विद्यालय तहको पाठ्यक्रम विकास क्रम र वर्तमान अभ्यास
- ६.४ दूर तथा खुला सिकाइ र अनौपचारिक शिक्षाको पाठ्यक्रम
- ६.५ निम्न माध्यमिक तहको पाठ्यपुस्तक तथा सन्दर्भ सामाग्रीहरूको विकास तथा प्रयोग
- ६.६ शिक्षण सिकाइमा निर्माणात्मक र निर्णयात्मक मूल्याङ्कन
- ६.७ निरन्तर मूल्याङ्कन प्रणाली
- ६.८ अक्षराङ्कन पद्धति
- ६.९ राष्ट्रिय पाठ्यक्रमको प्रारूप (परिमार्जनसहित), २०६३
- ६.१० बहुभाषिक शिक्षा
- ६.११ स्थानीय पाठ्यक्रम

७ शैक्षिक योजना र कार्यान्वयन संयन्त्र

- ७.१ वार्षिक कार्य योजना, दैनिक, एकाइ तथा वार्षिक शैक्षणिक योजना निर्माण र कार्यान्वयन
- ७.२ विद्यालय विकास प्रस्ताव
- ७.३ विद्यालय सुधार योजना, गाउँ/नगर र जिल्ला स्तरीय शिक्षा योजना निर्माण र कार्यान्वयन
- ७.४ विद्यालय विकासमा स्थानीय सरकार/निकाय, गैरसरकारी र सामुदायमा आधारित संस्थाहरूको भूमिका

८ बाल मनोविज्ञान र सिकाइ

- ८.१ बाल मनोविज्ञानको अवधारणा
- ८.२ बाल विकासको परिचय, वृद्धि र विकास
- ८.३ प्रारम्भिक बाल विकासको अवधारणा र अभ्यास
- ८.४ यौवनावस्था (एगदभचतथ)को परिचय , विकासात्मक पक्षहरू र सिकाइसँग सम्बन्धित विशेषताहरू
- ८.५ सिकाइमा प्रभाव पार्ने तत्त्वहरू
- ८.६ उत्प्रेरणाका सिद्धान्तहरू र विद्यार्थीहरूमा उत्प्रेरणा जगाउने उपायहरू

९ विद्यालय सुशासन र शैक्षिक व्यवस्थापन

- ९.१ विद्यालय सुशासन (school governance)
 - ९.१.१ विद्यालय सुशासनको अवधारणा
 - ९.१.२ केन्द्रीकृत तथा विकेन्द्रित विद्यालय सुशासन
 - ९.१.३ शैक्षिक नेतृत्वको अवधारणा र प्रयोग
 - ९.१.४ विद्यालय सिकाइ सङ्गठन
 - ९.१.५ सङ्घीयतामा शिक्षा
 - ९.१.६ सामाजिक परीक्षण

- ९.२ शैक्षिक व्यवस्थापन
- ९.२.१ शैक्षिक व्यवस्थापनको परिचय र सिद्धान्त
- ९.२.२ सहभागितात्मक व्यवस्थापन
- ९.२.३ विद्यालय व्यवस्थापनमा उत्तरदायित्व, जवाफदेहिता र सहभागिता
- ९.२.४ स्वव्यवस्थापन, द्वन्द्व व्यवस्थापन, विपत् व्यवस्थापन र समय व्यवस्थापन
- ९.२.५ शिक्षक व्यवस्थापन र पेसागत विकास
- ९.३ कक्षाकोठा व्यवस्थापन र शिक्षण
- ९.३.१ कक्षा कोठा व्यवस्थापनको अवधारणा र आधुनिक कक्षाकोठा व्यवस्थापन
- ९.३.२ उपचारात्मक शिक्षण पद्धति
- ९.३.३ विविधता व्यवस्थापन : भाषिक, सामाजिक, सिकाइ क्षमता, बौद्धिकता, शारीरिक तथा मानसिक अवस्था
- ९.३.४ शैक्षणिक सङ्गठन : कक्षा शिक्षण, बहुकक्षा शिक्षण, विषय शिक्षण र बहुकक्षा बहुस्तर (MGML) शिक्षण
- ९.३.५ विद्यार्थी केन्द्रित र शिक्षक केन्द्रित शिक्षण विधिहरू र तीनको प्रयोग
- ९.३.६ शिक्षण सिकाइमा परियोजना कार्य, कार्यमूलक अनुसन्धान र घटना/मामला अध्ययन

१०. नेपालको संविधान र शिक्षासम्बन्धी ऐन नियमहरू

- १०.१ नेपालको संविधान : भाग ३ देखि ५ सम्म
- १०.२ शिक्षा ऐन (आठौँ संशोधनसहित), २०२८ र शिक्षा नियमावली (संशोधनसहित), २०५९
- १०.३ शिक्षक सेवा आयोग नियमावली (संशोधनसहित), २०५७

प्रश्न योजना

एकाइ	एकाइको नाम	प्रश्न सङ्ख्या
१.	शिक्षासम्बन्धी सामान्य जानकारी	४
२.	शिक्षासम्बन्धी योजना तथा कार्यक्रम	४
३.	शिक्षासम्बन्धी विभिन्न आयोग तथा समितिका प्रतिवेदनहरू	३
४.	शिक्षासम्बन्धी राष्ट्रिय नीतिहरू	३
५.	शिक्षाका नवीनतम चिन्तन	५
६.	विद्यालय तहको पाठ्यक्रम र मूल्याङ्कन	५
७.	शैक्षिक योजना र कार्यान्वयन संयन्त्र	३
८.	बाल मनोविज्ञान र सिकाइ	३
९.	विद्यालय सुशासन र शैक्षिक व्यवस्थापन	५
१०.	नेपालको संविधान र ऐन नियमहरू	५
जम्मा		४०

शिक्षा ऐन, २०२८, (संशोधनसहित) को दफा ११(च) को उपदफा (१) को खण्ड (ख) को प्रतिबन्धात्मक वाक्यांशको १, २ र ३ बमोजिम आधारभूत तह (साविक निम्न माध्यमिक तह कक्षा ६-८) मा कार्यरत अस्थायी शिक्षकहरूले मात्र प्रतिस्पर्धा गर्न पाउने प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

आधारभूत तह (साविक निम्न माध्यमिक तह कक्षा ६-८)

विषय : नेपाली

खण्ड ख : सम्बन्धित विषयको ज्ञान

- ६० अङ्क

१. भाषा र नेपाली भाषाको अध्ययन

- १.१ भाषाको परिचय र भाषाका विशेषता
- १.२ भाषिक परिवारको सङ्क्षिप्त चिनारी
- १.३ नेपाली भाषाको उत्पत्तिसम्बन्धी मतमतान्तरहरू
- १.४ नेपाली भाषाका भाषिकाहरूको चिनारी
- १.५ नेपालमा बोलिने प्रमुख भाषाहरू
- १.६ नेपालका संविधानहरूमा नेपाली भाषा
- १.७ नेपाली भाषाको स्तरीकरणका लागि भएका प्रयासहरू

२. पहिलो तथा दोस्रो भाषाका रूपमा नेपाली भाषा शिक्षणको चिनारी

- २.१ नेपाली भाषा शिक्षणको आवश्यकता
- २.२ पहिलो र दोस्रो भाषाका रूपमा नेपाली भाषा शिक्षण
- २.३ द्विभाषिक तथा बहुभाषिक कक्षामा नेपाली भाषा शिक्षण
- २.४ भाषा शिक्षणका सिद्धान्तहरूको परिचय : निगमन, आगमन, व्याकरण अनुवाद, प्रत्यक्ष, श्रुतिभाषिक, संज्ञान, सम्प्रेषण, सहभागितामूलक
- २.५ दोस्रो भाषाका रूपमा नेपाली शिक्षणका समस्या र समाधानका उपाय

३. साहित्य विधा सिद्धान्त

- ३.१ कविताको परिचय, तत्त्व र आधुनिक नेपाली कविताका समसामयिक प्रवृत्तिहरू
- ३.२ कथाको परिचय, तत्त्व र आधुनिक नेपाली कथाका समसामयिक प्रवृत्तिहरू
- ३.३ नाटकको परिचय, तत्त्व र आधुनिक नेपाली नाटकको समसामयिक प्रवृत्तिहरू
- ३.४ निबन्धको परिचय, तत्त्व र आधुनिक नेपाली निबन्धका समसामयिक प्रवृत्तिहरू
- ३.५ नेपाली बाल साहित्यको परिचय र बाल साहित्यका मुख्य प्रवृत्तिहरू

४. साहित्य शास्त्र र नेपाली समालोचना

- ४.१ शब्द शक्ति : अभिधा, लक्षणा र व्यञ्जनाको परिचय
- ४.२ छन्दको परिचय र प्रकार
- ४.३ रसको परिचय र प्रकार
- ४.४ अलङ्कारको परिचय र प्रकार
- ४.५ समालोचनाको सैद्धान्तिक परिचय
- ४.६ नेपाली समालोचनामा रामकृष्ण शर्मा, बाबुराम आचार्य, यदुनाथ खनाल, इन्द्रबहादुर राईको परिचय र मुख्य प्रवृत्ति

५ नेपाली व्याकरण

- ५.१ भाषा तत्त्व/व्याकरणको परिचय
- ५.२ व्याकरण शिक्षणको परिचय र आवश्यकता
- ५.३ कार्यमूलक व्याकरण र व्याकरण शिक्षणका नवीनतम अवधारणा
- ५.४ व्याकरण शिक्षणका कार्यकलापहरू
- ५.५ पाठ्यक्रमले तोकेका व्याकरण/भाषा तत्त्वका विषय क्षेत्रहरू
- ५.६ शब्दवर्ग : नाम, सर्वनाम, विशेषण, क्रियापद, नामयोगी, क्रियायोगी, संयोजक, विश्मयादिबोधक र निपात
- ५.७ पदसङ्गति : लिङ्ग, वचन, पुरुष र आदर
- ५.८ काल, पक्ष र भाव (अर्थ)
- ५.९ वाच्य
- ५.१० वाक्य : परिचय, संरचना, प्रकार, वाक्यान्तरण, वाक्य संश्लेषण र विश्लेषण
- ५.११ कारक र विभक्ति
- ५.१२ शब्द भण्डारको परिचय र प्रकार
- ५.१३ उखान र टुक्का
- ५.१४ शब्द निर्माण प्रक्रिया : व्युत्पादन र रूपायन प्रक्रिया
- ५.१५ धातु
- ५.१६ लेख्य चिह्न
- ५.१७ वर्ण विन्यास

६ व्यावहारिक रचना/सिर्जनात्मक रचना

- ६.१ पत्र रचना (निवेदन/चिठी)
- ६.२ निमन्त्रणा पत्र र शुभकामना पत्र लेखन
- ६.३ संवाद र वादविवाद लेखन
- ६.४ दैनिकी लेखन
- ६.५ सारांश लेखन
- ६.६ अनुच्छेद रचना
- ६.७ प्रतिवेदन लेखन
- ६.८ कथा लेखन
- ६.९ निबन्ध लेखन
- ६.१० जीवनी लेखन

विषयगत परीक्षाको प्रश्न योजना

एकाइ	पाठ्यक्रमको क्षेत्र	विषयगत प्रश्न सङ्ख्या	अङ्क भार
१.	भाषा र नेपाली भाषाको अध्ययन	१० X १	१०
२.	पहिलो तथा दोस्रो भाषाका रूपमा नेपाली भाषा शिक्षणको चिनारी		
३.	साहित्य विधा सिद्धान्त	१० X १	१०
४.	साहित्य शास्त्र र नेपाली समालोचना	१० X १	१०
५.	नेपाली व्याकरण	१० X ३	३०
६.	व्यावहारिक रचना/सिर्जनात्मक रचना		
	जम्मा	१० X ६	६०

शिक्षा ऐन, २०२८, (संशोधनसहित) को दफा ११(च) को उपदफा (१) को खण्ड (ख) को प्रतिबन्धात्मक वाक्यांशको १, २ र ३ बमोजिम आधारभूत तह (साविक निम्न माध्यमिक तह कक्षा ६-८) मा कार्यरत अस्थायी शिक्षकहरूले मात्र प्रतिस्पर्धा गर्न पाउने प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

आधारभूत तह (साविक निम्न माध्यमिक तह कक्षा ६-८)

विषय : अङ्ग्रेजी

Section B : Content Knowledge of Subject Matter - 60 Marks

1. English Literature

- 1.1 History of literature
- 1.2 Introduction of poem, story, essay and drama
- 1.3 Use of language in different purposes of human life
- 1.4 Role of literature for improving different language skills and aspects

2 Language and Linguistics

- 2.1 Definition of language and linguistics
- 2.2 Phonetics and phonology
- 2.3 Morphology and Syntax
- 2.4 Semantics and Pragmatics
- 2.5 History of Linguistics
- 2.6 Translation studies
- 2.7 Sociolinguistics and Psycholinguistics
- 2.8 Applied linguistics
- 2.9 English vowel and consonant system
- 2.10 Pedagogical implication of linguistics

3 English Grammar

- 3.1 Tense and Voice
- 3.2 Parts of speech (noun, pronoun, adjective, adverb, verb, preposition, conjunction and interjection)
- 3.3 Article
- 3.4 Narration
- 3.5 Number and case

4 Language development

- 4.1 Role of English language in Nepalese context
- 4.2 Developing listening skills
- 4.3 Developing speaking skills
- 4.4 Developing reading skills
- 4.5 Developing writing skills

5 Language Functions

- 5.1 Study of language functions
- 5.2 Different functional areas of language: Action, Description, Personal information, Narration, Past and present events, Comparison, and Explanation)
- 5.3 Use of books, dictionary and paraorthographic texts

6 Multilingual setting in language efficiency

- 6.1 Different languages and dialects in Nepal
- 6.2 Utilization of multilanguages for enghancing language efficiency
- 6.3 Similarities and differences between English and Nepali languages

7 Information and Communication Technology (ICT) in knowledge building

- 7.1 Introduction and imporance of ICT in English language
- 7.2 Different methods of searching and managing knowledge through ICT
- 7.3 Enhancing language through ICT in daily life

Subjective Question Plan (Specification Grid)

Unit	Scope of Curriculum	Contentwise question weight	Full Marks
1.	English Literature	10*1	10
2.	Language and Linguistics		
3.	English Grammar	10*1	10
4.	Language development	10*3	30
5.	Language Functions		
6.	Multilingual setting in language efficiency	10*1	10
7.	Information and Communication Technology (ICT) in knowledge building		
	Total	10*6	60

समाप्त

शिक्षा ऐन, २०२८, (संशोधनसहित) को दफा ११(च) को उपदफा (१) को खण्ड (ख) को प्रतिबन्धात्मक वाक्यांशको १, २ र ३ बमोजिम आधारभूत तह (साविक निम्न माध्यमिक तह कक्षा ६-८) मा कार्यरत अस्थायी शिक्षकहरूले मात्र प्रतिस्पर्धा गर्न पाउने प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

आधारभूत तह (साविक निम्न माध्यमिक तह कक्षा ६-८)

विषय : गणित

Section B: Content knowledge of the Subject Matter

60 Marks

1: Basics of Numbers, its extension and Logics

- 1.1 Numbers and Numerals, Different Numeration Systems.
- 1.2. Set and set operations(including theorems' proofs)
- 1.3. Mathematical Logics (\vee , \wedge , \neg , truth table, basic laws) and writing mathematical language
- 1.4 Counting System: Combination and Permutation
- 1.5 Real Number System and Algebra of complex numbers
- 1.6 Sequence and Series
- 1.7 Sum of finite natural numbers (n , n^2 , n^3)
- 1.8 Principle of mathematical induction and its applications

2: Basic Algebra and Its extension

- 2.1. Transition from arithmetic to algebra
- 2.2. Relations, Equivalence relations, Binary Operation and Group Structure
- 2.3 Function, Graphs and Curve Tracing
- 2.4 Polynomials and Rational Function (Relation between roots and coefficients)
- 2.5 Exponential and Logarithmic Function
- 2.6 Matrix (its inverse) and Determinants (its Properties)
- 2.7 System of Linear (Cramer's rule) and Quadratic Equations
- 2.8 System of inequalities and LPP solutions
- 2.9 Binomial expansions

3: Fundamental Trigonometry and Extension

- 3.1 Trigonometric function and Unit Circle
- 3.2 Radian and Degree Measure(circular measure)
- 3.3 Solution of trigonometric equations
- 3.4 Inverse Trigonometric function
- 3.5 Properties of Triangles
- 3.6 Sum, difference, multiple angles and product-sum formulae of trigonometric ratios
- 3.7 DeMoivre's theorem, n th roots and Euler's formula

4: Euclidean and Analytic Geometry

- 4.1 Fundamentals of Euclidean Geometry: History and development, fundamental properties of Euclidean geometry and axiomatic system
- 4.2 Selected theorems on parallel lines, triangles, quadrilaterals and circles.
- 4.3 Construction of triangle and quadrilateral
- 4.4 Area and volume of plane and solid figure

- 4.5 Analytic Geometry: History and development
- 4.6. Distance formula, Equation of st. lines, Pairs of straight lines (Perpendicular and bisectors)
- 4.7 Definitions and graphical representation of conic sections
- 4.8 Circles and related theorems and problems
- 4.9 General concept of Parabola, Ellipse and Hyperbola related

5: Descriptive Statistics and Probability

- 5.1 Data generation(discrete and continuous data) and display of data.
(Frequency Distribution and Graphical Representation)
- 5.2 Cumulative frequency distribution (discrete and continuous data)
- 5.3 Measure of Central tendency (AM, GM, HM)
- 5.4 Measure of Dispersion (Range, MD, SD, Skewness, Kurtosis)
- 5.5 Measure of correlation (Pearson, Spearman) and Regression Line
- 5.6 Simple probability, exclusive and independent events, tree diagram
- 5.6 Compound probabilities
- 5.7 Binomial probability distribution and its properties

6: Differential and Integral Calculus

- 6.1 Limit and continuity of functions and related problems
- 6.2 Derivatives of functions and related problems
- 6.3 Relation between derivatives and integration
- 6.4 Integration of given function and related problems
- 6.5 Application of derivatives and integration

7: Vector and Its Application

- 7.1 Definition and representation of Vectors and different types of vectors
- 7.2 Operation on vectors: addition, subtraction, and vector product(Scalar and Vector Product) with geometrical representations
- 7.3 Vector Geometry (Line, triangles, quadrilaterals)
- 7.4 Application of vectors (in Geometry, Trigonometry)

Subjective Question Plan (Specification Grid)

Unit	Scope of Curriculum	Contentwise question weight	Full Marks
1.	Basics of Numbers, its extension and Logics	10*1	10
2.	Basic Algebra and Its extension	10*1	10
3.	Fundamental Trigonometry and Extension	10*1	10
4.	Euclidiean and Analytic Geometry	10*1	10
5.	Descriptive Statistics and Probability	10*1	10
6.	Differential and Integral Calculus	10*1	10
7.	Vector and Its Application		
	Total	10*6	60

शिक्षा ऐन, २०२८, (संशोधनसहित) को दफा ११(च) को उपदफा (१) को खण्ड (ख) को प्रतिबन्धात्मक वाक्यांशको १, २ र ३ बमोजिम आधारभूत तह (साविक निम्न माध्यमिक तह कक्षा ६-८) मा कार्यरत अस्थायी शिक्षकहरूले मात्र प्रतिस्पर्धा गर्न पाउने प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

आधारभूत तह (साविक निम्न माध्यमिक तह कक्षा ६-८)

विषय : विज्ञान

Section B : Content Knowledge of Subject Matter

-60 Marks

A. Physics, Geology and Astronomy

30 Marks

1. Mechanics, Heat and Optics

1.1 Mechanics

- 1.1.1 Scalar and vector quantities
- 1.1.2 Newton's laws of motion
- 1.1.3 Conservation of Momentum
- 1.1.4 Verification of Newton's laws of Gravitation
- 1.1.5 Work, Energy and Power
- 1.1.6 Hooke's law
- 1.1.7 Simple Harmonic Motion and its Application
- 1.1.8 Pressure in a fluid
- 1.1.9 Archimedes Principle

1.2 Heat and Optics

- 1.2.1 Thermal expansion
- 1.2.2 Specific heat capacity
- 1.2.3 First and second laws of thermodynamics
- 1.2.4 Nature and propagation of light
- 1.2.5 Refraction at plane surfaces
- 1.2.6 Newton's rings
- 1.2.7 Defects of vision and their correction
- 1.2.8 Phenomenon of polarization of light

1.3 Numerical problems related to mechanics, heat and optics

2. Waves, Sound, Electricity and Magnetism

2.1 Wave and Sound

- 2.1.1 Longitudinal and Transverse motion of waves
- 2.1.2 Ultra and Infra sound
- 2.1.3 Sound pollution
- 2.1.4 Sonometer

2.2 Electricity and Magnetism

- 2.2.1 Ohm's law
- 2.2.2 Electromotive force and potential difference
- 2.2.3 Thermoelectric effect-Seebeck Effect
- 2.2.4 Faraday's laws of electromagnetic induction
- 2.2.5 Factors affecting resistance
- 2.2.6 Magnetic field and angle of declination
- 2.2.7 Dia-, Para- and Ferro-magnetic materials
- 2.2.8 Magnetic effect of current-Oersted's experiment

2.3 Numerical Problems relation to waves, sound, electricity and magnetism

3. Modern Physics

- 3.1 Cathode rays, X-Rays and Radioactivity (Meaning, Properties and Uses)
- 3.2 Nuclear Reaction : Meaning and its Types

4. Astro-Geo Science

4.1 Geology

- 4.1.1 History of the earth
- 4.1.2 Structure of the earth
- 4.1.3 Types of rocks
- 4.1.4 Green House Effect
- 4.1.5 Water Cycle
- 4.1.6 Natural disasters
- 4.1.7 Minerals
- 4.1.8 Volcano and earthquake
- 4.1.9 Ozone layer, its importance and depletion of ozone layer

4.2 Astronomy

- 4.2.1 Solar system
- 4.2.2 Galaxies
- 4.2.3 Lunar and solar eclipses
- 4.2.4 Birth and death of stars and its significance
- 4.2.5 Satellites`
- 4.2.6 Constellations
- 4.2.7 Heliocentric theory

B. Chemistry

15 Marks

5. Chemical Arithmetic, Atomic Structure, Electronic Theory of Valency and Bonding

5.1 Chemical Arithmetic

- 5.1.1 Postulates of Dalton's atomic theory
- 5.1.2 Law of conservation of mass
- 5.1.3 Law of constant proportions
- 5.1.4 Law of multiple proportions
- 5.1.5 Law of reciprocal proportions
- 5.1.6 Law of gaseous volumes

5.2 Atomic Structure and, Electronic Theory of Valency and Bonding

- 5.2.1 Discovery of fundamental particles of atom
- 5.2.2 Bohr's model of atom and its limitation
- 5.2.4 Electronic configuration of the atom and ions
- 5.2.5 Octet rule
- 5.2.6 Ionic and Covalent bonds, ionic and covalent compounds and their properties

6. Periodic Table

- 6.1 Modern periodic law and modern periodic table
- 6.2 Characteristics of element on the basis of electronic configuration
- 6.3 Ionization Potential, Electron affinity and Electro negativity

7. Laboratory preparation of hydrogen, oxygen, carbon dioxide, nitrogen and ammonia gases

8. Metallurgy

- 8.1 Characteristics of metals, non-metals and metalloids
- 8.2 Extraction, properties and uses of copper, zinc, mercury, iron and silver

9. Properties and uses of chemical and organic fertilizers and Properties and uses of pesticides (insecticides, herbicides, weedicides and fungicides)

10. Basics of organic chemistry

- 10.1 Definition of organic compounds
- 10.2 Bonding and Hybridization
- 10.3 Tetravalency and catenation property of carbon
- 10.4 Differences between organic and inorganic compounds
- 10.5 Alkanes, alkenes and alkynes (structures, general preparation - including laboratory preparation of ethene and ethyne, properties and uses)

C.Biology**15 Marks**

11. Cell Biology, Biodiversity, Economic Biology, Sociobiology and Environmental Science
- 11.1. Cell Biology, Biodiversity and Economic Biology
- 11.1.1 Structures of plant and animal cell
- 11.1.2 Plant and animal tissues with their functions
- 11.1.3 Protoplasm and Chromosome
- 11.1.4 Mitosis and Meiosis cell division
- 11.1.5 Laws of inheritance (Mendalism), Mono-hybrid cross
- 11.1.6 Life cycle of plasmodium volvox , paramecium, marchentia and funaria
- 11.1.7 Economic importance of nostoc, virus, mushroom, earthworm, silkworm , honey bee , jute , cotton, cardamom and coffee
- 11.1.8 General characters and classification of leguminosae, compositae, protozoa, porifera , mollusca and chordata
- 11.1.9 Metabolism: Photosynthesis/Respiration, Mineral nutrition
- 11.2. Sociobiology and Environmental Science
- 11.2.1. Diseases: Typhoid, Tuberculosis and Cancer
- 11.2.2 Structural and functional aspects of Pond and Forest Ecosystems
- 11.2.3 Interaction of biotic and abiotic factors
- 11.2.4 Ecological pyramids, productivity
- 11.2.5 In-situ and Ex-situ Conservation of animals
- 11.2.6. Bio-Geo-Chemical cycles: carbon and nitrogen
- 11.2.7. Physiological system of human (digestive, circulatory, respiratory, excretory, urinary. reproductive, muscular, skeleton, nervous system and glandular system)

Subjective Question Plan (Specification Grid)

Unit	Scope of Curriculum	Contentwise question weight	Full Marks
1	Mechanics, Heat and Optics	10*1	10
2	Waves, Sound, Electricity and Magnetism	10*1	10
4	Astro-Geo Science		
5	Chemical Arithmetic, Atomic Structure, Electronic Theory of Valency and Bonding	10*1	10
6	Periodic Table		
7	Laboratory preparation of hydrogen, oxygen, carbon dioxide, nitrogen and ammonia gases		
8	Metallurgy		
9	Properties and uses of chemical and organic fertilizers and Properties and uses of pesticides	10*1	10
10	Basics of organic chemistry		
3	Modern Physics		
11	Cell Biology, Biodiversity, Economic Biology, Sociobiology and Environmental Science	10*2	20
	Total	10*6	60

शिक्षा ऐन, २०२८, (संशोधनसहित) को दफा ११(च) को उपदफा (१) को खण्ड (ख) को प्रतिबन्धात्मक वाक्यांशको १, २ र ३ बमोजिम आधारभूत तह (साविक निम्न माध्यमिक तह कक्षा ६-८) मा कार्यरत अस्थायी शिक्षकहरूले मात्र प्रतिस्पर्धा गर्न पाउने प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

आधारभूत तह (साविक निम्न माध्यमिक तह कक्षा ६-८)

विषय : गणित तथा विज्ञान

60 Marks

Section B: Content Knowledge of subject matter

30 Marks

I. Content Knowledge in Mathematics

1 Basics of Numbers, Its Extension and Logics

- 1.1 Numbers and numerals, different numeration systems
- 1.2 Set and set operations (theorems)
- 1.3 Mathematical logic (\vee , \wedge , \neg , truth table, basic laws) and writing mathematical language
- 1.4 Counting system: Combination and permutation
- 1.5 Binomial theorem and mathematical induction
- 1.6 Real and complex number system and algebra of complex numbers
- 1.7 Sequence and series
- 1.8 Sum of finite natural numbers (n , n^2 , n^3)
- 1.9 Intuition and principle of mathematical induction

2 Basic Algebra and Its Extension

- 2.1 Transition from arithmetic to algebra
- 2.2 Relations, equivalence relations, binary operation and group structure
- 2.3 Function, graphs and curve sketching
- 2.4 Polynomials and rational function (relation between roots and coefficients)
- 2.5 Exponential and logarithmic function
- 2.6 Inverse of matrix and properties of determinants
- 2.7 Cramer's rule in system of linear equation and quadratic equation
- 2.8 System of inequalities and LPP solutions
- 2.9 Binomial expansions
- 2.10 Differential equations and their application

3 Fundamental Trigonometry and Its Extension

- 3.1 Trigonometric function and unit circle
- 3.2 Radian and degree measure
- 3.3 Solution of trigonometric equations
- 3.4 Trigonometric equations and general values
- 3.5 Properties, area and solution of triangle
- 3.6 Inverse trigonometric function
- 3.7 Sum, difference, multiple angles and product-sum formulae of trigonometric ratios
- 3.8 DeMoivre's theorem, n^{th} roots and Euler's formula

4 Euclidean and Analytic Geometry

- 4.1 Fundamentals of Euclidean geometry: History and development, fundamental properties of Euclidean geometry and axiomatic system
- 4.2 Selected theorems on parallel lines, triangles, quadrilaterals and circles
- 4.3 Construction of triangle and quadrilateral
- 4.4 Curve sketching
- 4.5 Area and volume of plane and solid figure
- 4.6 Analytic geometry: History and development
- 4.7 Distance formula, equation of straight lines and pairs of straight lines
- 4.8 Definitions and graphical representation of conic sections
- 4.9 Circles and related theorems and problems
- 4.10 General concept of parabola, ellipse and hyperbola related

5 Descriptive Statistics and Probability

- 5.1 Discrete and continuous data generation, cumulative frequency distribution and frequency distribution and graphical representation of data
- 5.2 Measure of central tendency : Mean, median and mode
- 5.3 Measure of dispersion : Range, mean deviation, standard deviation, skewness and kurtosis
- 5.4 Measure of correlation and regression line
- 5.5 Simple probability, exclusive and independent events, tree diagram
- 5.6 Compound probabilities
- 5.7 Binomial probability distribution and its properties

6 Differential and Integral Calculus

- 6.1 Limit and continuity of functions and related problems
- 6.2 Derivatives of functions and related problems
- 6.3 Relation between derivatives and integration
- 6.4 Integration of given function and related problems
- 6.5 Application of derivatives and integration

7 Vector and Its Application

- 7.1 Definition and representation of vectors and different types of vectors
- 7.2 Operation on vectors: Addition, subtraction, scalar product and vector product with geometrical representations
- 7.3 Vector geometry : Line, triangles and quadrilaterals
- 7.4 Application of vectors in geometry and trigonometry
- 7.5 Co-ordinate in space

8 Physics

- 8.1 Mechanics : Measurement, scalar & vector quantities, motion, momentum, gravitation, simple harmonic motion, work, energy & power, pressure in fluid, pressure variation in atmospheric pressure and Archimede's principle
- 8.2 Wave motion and sound : Vibratory motion, waves, sound pollution, speed of sound and sonometer
- 8.3 Optics : Reflection & refraction of light, lenses, defects of vision, polarization of light, Newton's ring, and optical instruments
- 8.4 Magnetism and electricity : Magnetic elements, magnetic effect of current, Faraday's laws of electromagnetic induction, AC generator & dynamo and DC generator
- 8.5 Heat : Concept of heat and temperature and its units, thermometry, thermal expansion, thermodynamics and specific heat
- 8.6 Electrostatic force : Induction, types of charge, insulator and conductor and quantization of electric charge
- 8.7 Modern physics : Cathode rays, X-Rays, radioactivity, nuclear reaction and nuclear reactions in the sun
- 8.8 Geology : History of the earth, structure of the earth, types of rocks, green House effect, water cycle, natural disasters, minerals, volcano, earthquake, ozone layer and depletion of ozone layer
- 8.9 Astronomy : Important constituents of the universe, heliocentric theory, astronomical instruments, galaxies, stars, solar system, satellites, constellations, eclipses

9 Chemistry

- 9.1 Language of chemistry : Chemical arithmetic, atoms, molecules, elements & compounds, symbols, valency & formula, chemical equation, types, significances & limitations and balancing the chemical equation
- 9.2 States of matter : Three states of matter, basic concepts of kinetic theory of gases, equation of state, Dalton's law of partial pressure, Graham's law of diffusion, deviation from ideal behavior, laws of stoichiometry, Avogadro's hypothesis, relation between molecular weight & vapour density, properties of solid
- 9.3 Atomic structure and valency : Dalton's atomic theory, Rutherford's atomic model, Bohr's postulates, Aufbau principle, electronic configuration of atoms, theory of valency and basic principle of electrolysis
- 9.4 Periodic classification and chemical equilibrium : Mendeleef's periodic law, modern periodic law, periodic table, electronic configuration, chemical equilibrium equilibrium constant, ionization and electronegativity
- 9.5 Acids, bases and salts and oxidation reduction : Arrhenius, Bronsted-Lworry & Lewis concepts of acids, bases with suitable examples, oxidation and reduction and electronic interpretation of oxidation & reduction reaction
- 9.6 Equivalent weight, acidimetry, alkalimetry and pH : Definition of equivalent weight, equivalent weight of acid, base & salt, acidimetry & alkalimetry, simple acid-base titration and concept of pH
- 9.7 Chemistry of metals : Metals & metalloids, introduction to metallurgy, important processes in metallurgy, mineral resources of Nepal, extraction, properties & uses of the copper, zinc, iron, silver & sodium

- 9.8 Chemistry of non-metals : General preparation & properties of halogens, nitrogen & sulphur and its compounds, general preparation and properties of compounds of nitrogen and manufacture of NH_3 & H_2SO_4
- 9.9 Carbon and its compounds : Definition classification and uses of organic compounds, bonding & hybridization, empirical & molecular formulae, qualitative analysis of organic compounds, functional group & IUPAC nomenclature, introduction to aliphatic & aromatic hydrocarbons, general preparation and properties of alkane, alkene, alkyne, aldehyde, ketone, carboxylic acid & chloroform and lab preparation & properties of methane, ethane, ethyl alcohol, phenol, nitrobenzene, aniline & benzoic acid
- 9.10 Uses of chemistry in daily life : Insecticides, pesticides, simple drugs, polymers and fertilizers

10 Biology

- 10.1 Introduction to biology : Nature & scope of biology, branches of biology & its relationships with other branches of science, general concepts of life processes and human responsibility for the protection of earth and conservation of diverse life forms, impact of biological sciences on modern communities,
- 10.2 Cell biology : Prokaryotes & eukaryotes, structures of plant & animal cell, cell inclusions and cell organelles, mitosis & meiosis cell division, plant tissues & their function, animal tissues & their function, protoplasm, its physical & chemical nature, general structure and roles of carbohydrate, protein, amino acids, nucleic acids & lipids and the chromosome
- 10.3 Continuity of life : Mitosis, meiosis & their significance, laws of inheritance, mutation & its significance and concepts of hybrid and hybridization, significance of hybrid seeds for crop production.
- 10.4 Evolution : Theories of origin of life, biochemical concept of evolution and different views on organic evolution
- 10.5 Physiological system of human : Digestive, circulatory, respiratory, excretory, urinary, reproductive, muscular, skeleton nervous system & glandular system and human welfare
- 10.6 Plants of economic importance: Medicinal plants, fiber yielding plants, timber plants, vegetables, cereals, cash crops, beverage and fruits
- 10.7 Animals of economic importance: Domestic animals, earthworm, silkworm and honey bee
- 10.8 Plant physiology : Water relation, metabolism (photosynthesis, respiration), nitrogen fixation, growth, plant propagation and flowering plants
- 10.9 Ecology : Community, succession, adaptation, ecosystem, food chain, trophic levels, interactions of biotic & abiotic factors, productivity, ecological pyramids and bio-geo-chemical cycles (carbon and nitrogen)
- 10.10 Study of the five kingdoms : Monera, protista, plantae, fungi and animalia
- 10.11 Environment & conservation : Interaction of biotic & abiotic factors, ecological imbalance, human survival, pollution, green house effect, climate change, community forests , bio-diversities, conservation & its importance and national parks of Nepal and environmental governance in Nepal and sustainable development
- 10.12 Co-curricular and non-formal approaches : Activity approaches and non-formal methods of biological science teaching in terms of field trips (visit to botanical garden, zoo, park), gardening, maintenance of aquarium, vivarium.

Subjective Question Plan (Specification Grid)

Unit	Scope of Curriculum	Contentwise question weight	Full Marks
1.	Basics of Numbers, Its Extension and Logics	10*1	10
2.	Basic Algebra and Its Extension		
3.	Fundamental Trigonometry and Its Extension	10*1	10
4.	Euclidean and Analytic Geometry		
5.	Descriptive Statistics and Probability	10*1	10
6.	Differential and Integral Calculus		
7.	Vector and Its Application		
8.	Physics	10*1	10
9.	Chemistry	10*1	10
10.	Biology	10*1	10
	Total	10*6	60

शिक्षा ऐन, २०२८, (संशोधनसहित) को दफा ११(च) को उपदफा (१) को खण्ड (ख) को प्रतिबन्धात्मक वाक्यांशको १, २ र ३ बमोजिम आधारभूत तह (साविक निम्न माध्यमिक तह कक्षा ६-८) मा कार्यरत अस्थायी शिक्षकहरूले मात्र प्रतिस्पर्धा गर्न पाउने प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

आधारभूत तह (साविक निम्न माध्यमिक तह कक्षा ६-८)

विषय : सामाजिक अध्ययन

खण्ड ख : सम्बन्धित विषयको ज्ञान

६० अङ्क

एकाइ १. आधारभूत तह (कक्षा ६-८) सामाजिक अध्ययनको विषयगत शिक्षण

- १.१ हामी र हाम्रो समाज (समाज तथा समुदाय, सामाजिकीकरण, गाउँपालिका, नगरपालिका, जिल्ला सभा, विकासका पूर्वाधारहरू, विकास आयोजना, दिगो विकास आदि)
- १.२ हाम्रो सामाजिक मूल्य र मान्यता (चाडपर्वहरू, राष्ट्रिय गौरव, राष्ट्र र राष्ट्रियता, राष्ट्रिय सम्पदाहरू, सामाजिक तथा धार्मिक परम्परा, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय व्यक्तित्वहरू, विविधताको सम्मान, सामाजिक सद्भाव र सहिष्णुता आदि)
- १.३ सामाजिक समस्या र समाधान (सामाजिक समस्या तथा समाधान, द्वन्द्व व्यवस्थापन, शान्ति शिक्षा, सुशासन आदि)
- १.४ नागरिक चेतना (संविधानको परिचय र मौलिक हकहरू तथा वर्तमान संविधानका विशेषताहरू, राज्यका अङ्गहरू, नागरिक अधिकार र कर्तव्य, सामाजिक नियम, सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको अवधारणा, राज्यका आधारभूत तत्त्वहरू, लोकतान्त्रिक संस्कार, मानव अधिकार, समावेशीकरण आदि)
- १.५ हाम्रो पृथ्वी (पृथ्वीको परिचय, नेपालको भौगोलिक तथा प्राकृतिक स्वरूप र सामाजिक जनजीवन, नक्सा कार्य महाद्वीपहरूको परिचय, जलवायु परिवर्तन र विपद् व्यवस्थापन आदि)
- १.६ हाम्रो विगत (प्राचीन, मध्यकालीन र आधुनिक नेपालको सङ्क्षिप्त परिचय, मानव सभ्यता: नाइल नदी, सिन्धु उपत्यका, मेसोपोटामिया, ह्वाङ्गो नदी, ग्रीस, पुनर्जागरण आदि)
- १.७ हाम्रो आर्थिक क्रियाकलाप (नेपालको कृषि, उद्योग, व्यापार, पर्याटन र सेवा क्षेत्रको सङ्क्षिप्त परिचय, नेपालको प्राकृतिक स्रोतहरू, वैदेशिक व्यापार, सहकारिता, बैङ्किङ, मुद्रा, वस्तुको मूल्य निर्धारण, बचत, लगानी र पूँजी निर्माण आदि)
- १.८ हाम्रो अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध र सहयोग (सार्क र नेपाल, संयुक्त राष्ट्रसङ्घ र नेपाल, भूपरिवेष्टित देशको परिचय, मित्र राष्ट्रहरूको परिचय र सम्बन्ध, कुटनीतिक नियोग, विश्वको समसामयिक घटना तथा अन्तर्सम्बन्धित मुद्दाहरू आदि)
- १.९ जनसङ्ख्या र यसको व्यवस्थापन (जनसङ्ख्याको परिचय, आकार, बनोट र वितरण, जनसङ्ख्या तथ्याङ्कका स्रोतहरू, बसाइँ सराई, जनसङ्ख्या वृद्धि र व्यवस्थापन आदि)

विषयगत परीक्षाको प्रश्न योजना

एकाइ	पाठ्यक्रमको क्षेत्र	विषयगत प्रश्न सङ्ख्या	अङ्क भार
१.	हामी र हाम्रो समाज	१० X १	१०
२.	हाम्रो सामाजिक मूल्य र मान्यता		
३.	सामाजिक समस्या र समाधान	१० X १	१०
४.	नागरिक चेतना		
५.	हाम्रो पृथ्वी	१० X १	१०
६.	हाम्रो विगत	१० X १	१०
७.	हाम्रो आर्थिक क्रियाकलाप	१० X १	१०
८.	हाम्रो अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध र सहयोग	१० X १	१०
९.	जनसङ्ख्या र यसको व्यवस्थापन		
	जम्मा	१० X ६	६०

शिक्षा ऐन, २०२८, (संशोधनसहित) को दफा ११(च) को उपदफा (१) को खण्ड (ख) को प्रतिबन्धात्मक वाक्यांशको १, २ र ३ बमोजिम आधारभूत तह (साविक निम्न माध्यमिक तह कक्षा ६-८) मा कार्यरत अस्थायी शिक्षकहरुले मात्र प्रतिस्पर्धा गर्न पाउने प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

आधारभूत तह (साविक निम्न माध्यमिक तह कक्षा ६-८)

विषय : कम्प्युटर विज्ञान

Section B: **Content Knowledge of Subject Matter**

-60 Marks

1 : Introduction of Computer

- 1.1 Introduction and characteristics of computer (Speed, Storage, Diligence, Versality, Electronics, Automatic and Accuracy, Non-intelligent)
- 1.2 Types of computer:
 - 1.2.1 Mainframe computer, minicomputer, microcomputer
 - 1.2.2 Analog, digital and hybrid computer
- 1.3 History and Generation of computer
- 1.4 Computer speed and its measurement unit
- 1.5 Computer hardware and software
- 1.6 Input and output device
- 1.7 Specification of PC

2 : Operating system

- 2.1 Introduction of computer operating system, main function of operating system, single user and multi user operating system
- 2.2 Disk Operating System (DOS), DOS command (internal and external command), system files (Config.sys, IO.sys, MSDOC.sys, autoexec.bat)
- 2.3 Windows Operating System, Windows interface, Desktop, files and folder
- 2.4 Introduction to open source operating system
- 2.5 Computer Memory (ROM, RAM)

3 : Email Internet and Web

- 3.1 Introduction of email and internet, URL, Internet addressing
- 3.2 WWW, Websites and Webpage, web browsers, web searching
- 3.3 Concept internet addressing, URL, DNS, ISP and web hosting
- 3.4 Introduction to HTML
 - 3.4.1 HTML document
 - 3.4.2 HTML tags
- 3.5 Working with text, hyperlinks, Images, Lists, Tables

4 :Number System

- 4.1 Introduction of number system
- 4.2 Decimal, Binary, Octal, Hexadecimal Number System
- 4.3 Conversion from one system to another number system
- 4.4 Binary arithmetic

5: Application Package

5.1 Word Processor

- 5.1.1 Concept and types of Word Processor
- 5.1.2 Formatting and Editing Text, Page number
- 5.1.3 Working with Tables, Charts and Graphics
- 5.1.4 Templates and Styles
- 5.1.5 Mail Merge and Macro
- 5.1.6 Hyperlink
- 5.1.7 Working with Outlines and Long Documents
- 5.1.8 Typing in Unicode

5.2 Spread Sheet

- 5.2.1 Fundamentals of Spread Sheet
- 5.2.2 Workbook and Worksheet
- 5.2.3 Creating and Working with Charts
- 5.2.4 Different Functions and Formulas
- 5.2.5 Data Filter and sorting
- 5.2.6 Data Analysis and PivotTables
- 5.2.7 What-If Analysis Unit

5.3 Presentation

- 5.3.1 Fundamental of Presentation
- 5.3.2 Designing, Formatting and Editing a Presentation
- 5.3.3 Transition of Presentation
- 5.3.4 Animation and Custom Animation
- 5.3.5 Inserting Tables, Charts, Graphics and Hyperlink
- 5.3.6 Working with Multimedia

6: Computer Programming

- 6.1 Concept of computer programming
- 6.2 Algorithm, flowchart and pseudo code
- 6.3 Variable, constant, operator, comment, data type, array and functions
- 6.4 Input/output function, control statement
- 6.5 Programming in QBASIC
- 6.6 Concept of Object Oriented Programming
- 6.7 Structure of C programming
- 6.8 Comparison of QBASIC programming and C programming

7: ICT and Its Social Impact

- 7.1 Social impact of ICT
- 7.2 Digital divide
- 7.3 Intellectual Properties Right
- 7.4 Privacy, Anonymity
- 7.5 Computer ethics
- 7.6 Computer Crime and Cyber law
- 7.7 Cyber Law in Nepal
- 7.8 Computer Crime and Cyber law
- 7.9 Computer ethics

Subjective Question Plan (Specification Grid)

Unit	Scope of Curriculum	Contentwise question weight	Full Marks
1.	Introduction of Computer	10*1	10
2.	Operating system	10*1	10
3.	Email Internet and Web	10*1	10
4.	Number System	10*1	10
5.	Application Package	10*1	10
6.	Computer Programming		
7.	ICT and Its Social Impact	10*1	10
	Total	10*6	60

समाप्त

शिक्षा ऐन, २०२८, (संशोधनसहित) को दफा ११(च) को उपदफा (१) को खण्ड (ख) को प्रतिबन्धात्मक वाक्यांशको १, २ र ३ बमोजिम आधारभूत तह (साविक निम्न माध्यमिक तह कक्षा ६-८) मा कार्यरत अस्थायी शिक्षकहरुले मात्र प्रतिस्पर्धा गर्न पाउने प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

विषय : संस्कृत व्याकरण

खण्ड ख : सम्बन्धित विषयको ज्ञान -

६० अङ्क

माध्यम भाषा : संस्कृत

१. सुबन्त प्रक्रिया

१.१ अजन्त रूपसिद्धि र रूपावली

१.१.१ पुलिङ्ग १.१.२ स्त्रीलिङ्ग

१.१.३ नपुंसकलिङ्ग

१.२ हलन्त रूपसिद्धि र रूपावली

१.२.१ पुलिङ्ग १.२.२ स्त्रीलिङ्ग

१.२.३ नपुंसकलिङ्ग

१.३ अव्यय

१.३.१ अव्ययको लक्षण १.३.२ अव्यय शब्दहरूको पहिचान र प्रयोग

१.४ स्त्रीप्रत्यय

२. कारक र विभक्ति

२.१ कारक

२.१.१ कारकको परिचय र प्रकार

२.१.२ कारकका सूत्रहरूको अर्थज्ञान र प्रयोग साधन

२.२. विभक्ति

२.२.१. विभक्तिको परिचय २.२.२ विभक्तिका भेद

२.२.३. कारक र विभक्तिको सम्बन्ध २.२.४ षष्ठी र सम्बोधन विभक्तिमा कारकत्वाभाव

३. समास

३.१ समासको परिचय

३.२. समासका प्रकार

३.३. विग्रहको परिचय र प्रकार

३.४ व्यधिकरण समानाधिकरणको ज्ञान

३.५ समास विधायक सूत्रहरूको अर्थज्ञान र प्रयोग साधन

३.६ अलुक

३.७ एकशेष

४. तिङन्त प्रक्रिया

४.१ दशलकारको परिचय

४.२. तिङ्गविभक्तिको परिचय र भेद

४.३. धातु परिचय, भेद, रूपसिद्धि र रूपावली

४.३.१. भ्वादिगण

४.३.२. अदादिगण

४.३.३. जुहोत्यादिगण

४.३.४. दिवादिगण

४.३.५. स्वादिगण

४.३.६. तुदादिगण

४.३.७. रुधादिगण

४.३.८. तनादिगण

४.३.९. क्र्यादिगण

४.३.१०. चुरादिगण

५. ण्यन्त र सन्नन्त प्रक्रिया

५.१ ण्यन्तप्रक्रिया

५.१.१ ण्यन्तको परिचय र रूपसिद्धि

५.१.२ ण्यन्तका सूत्रको ज्ञान र प्रयोग

- ५.२ सन्नन्त प्रक्रिया
 ५.२.१ सन्नन्तको परिचय र रूपसिद्धि
 ५.२.२ सन्नन्तका सूत्रको ज्ञान र प्रयोग
६. तद्धित प्रक्रिया (अपत्यादि)
 ६.१. तद्धित परिचय
 ६.२ अपत्याधिकार प्रकरण
 ६.२.१ अपत्याधिकार प्रकरणका सूत्रार्थ ज्ञान र रूपसिद्धि
 ६.३ रक्ताद्यर्थ प्रकरण
 ६.३.१ रक्ताद्यर्थ प्रकरणका सूत्रार्थ ज्ञान र रूपसिद्धि
 ६.४ चातुरार्थिक प्रकरण
 ६.४.१ चातुरार्थिक प्रकरणका सूत्रार्थ ज्ञान र रूपसिद्धि
- ७.शेषाधिकार
 ७.१ शैषिकप्रकरण
 ७.१.१ शैषिकप्रकरणका सूत्रार्थ ज्ञान र रूपसिद्धि
 ७.२ विकारार्थप्रकरण
 ७.२.१ विकारार्थप्रकरणका सूत्रार्थ ज्ञान र रूपसिद्धि
 ७.३ ठगधिकार प्रकरण
 ७.३.१ ठगधिकार प्रकरणका सूत्रार्थ ज्ञान र रूपसिद्धि
 ७.४ ठञ्जधिकार प्रकरण
 ७.४.१ ठञ्जधिकार प्रकरणका सूत्रार्थ ज्ञान र रूपसिद्धि
 ७.५ मत्वर्थीय प्रकरण
 ७.५.१ मत्वर्थीय प्रकरणका सूत्रार्थ ज्ञान र रूपसिद्धि
 ७.६ स्वार्थिकप्रकरण
 ७.६.१ स्वार्थिक प्रकरणका सूत्रार्थ ज्ञान र रूपसिद्धि
 ७.७ द्विरुक्तप्रकरण
 ७.७.१ द्विरुक्त प्रकरणका सूत्रार्थ ज्ञान र रूपसिद्धि

विषयगत परीक्षाको प्रश्न योजना

एकाइ	पाठ्यक्रमको क्षेत्र	विषयगत प्रश्न सङ्ख्या	अङ्क भार
१	सुबन्त प्रक्रिया	१० X १	१०
२	कारक र विभक्ति	१० X १	१०
४	तिङन्त प्रक्रिया	१० X १	१०
३	समास	१० X १	१०
५	ण्यन्त र सन्नन्त प्रक्रिया	१० X १	१०
६	तद्धित प्रक्रिया (अपत्यादि)	१० X १	१०
७	शेषाधिकार	१० X १	१०
	जम्मा	१० X ६	६०

शिक्षा ऐन, २०२८, (संशोधनसहित) को दफा ११(च) को उपदफा (१) को खण्ड (ख) को प्रतिबन्धात्मक वाक्यांशको १, २ र ३ बमोजिम आधारभूत तह (साविक निम्न माध्यमिक तह कक्षा ६-८) मा कार्यरत अस्थायी शिक्षकहरुले मात्र प्रतिस्पर्धा गर्न पाउने प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

आधारभूत तह (साविक निम्न माध्यमिक तह कक्षा ६-८)

विषय : अनिवार्य संस्कृत

(संस्कृत भाषा, संस्कृत रचना र ऐच्छिक संस्कृत विषयको एउटै पाठ्यक्रम रहेको छ।)

खण्ड ख : सम्बन्धित विषयको ज्ञान -

६० अङ्क

माध्यम भाषा : संस्कृत

१. संस्कृत व्याकरणमा उच्चारण व्यवस्था, संज्ञा र सन्धि (सूत्रार्थ ज्ञानसहित)

१.१ उच्चारण व्यवस्था

१.१.१ माहेश्वर सूत्र ज्ञान

१.१.२ प्रत्याहार निर्माण ज्ञान

१.१.३ वर्णको उच्चारण स्थान र प्रयत्न

१.२ संज्ञा र सन्धि

१.२.१ संज्ञाहरूको परिचय र प्रकार

१.२.२ सन्धिको परिचय, प्रकार र प्रयोग

२. शब्दसिद्धि र रूपावली ज्ञान (सूत्रार्थ ज्ञानसहित)

२.१ अजन्त

२.१.१ पुलिङ्ग

२.१.२ स्त्रीलिङ्ग

२.१.३ नपुंसकलिङ्ग

२.२ हलन्त

२.२.१ पुलिङ्ग

२.२.२ स्त्रीलिङ्ग

२.२.३ नपुंसकलिङ्ग

२.३ लिङ्गानुशासन ज्ञान

२.३.१ पुलिङ्गाधिकार

२.३.२ स्त्रीलिङ्गाधिकार

२.३.३ नपुंसकलिङ्गाधिकार

२.४ विभक्ति र वचन ज्ञान

२.४.१ विभक्ति

२.४.२ वचन

२.४.३ नित्य एकवचन, द्विवचन र बहुवचनान्त शब्द ज्ञान र प्रयोग

३ अजन्त र हलन्त ज्ञान

३.१ अजन्त राम, सर्व, अभ, विश्वपा, हरि, पति, सुधी, शम्भु, भानु, स्वयम्भू, पितृ, गोरमा, सर्वा, गति, गौरी, लक्ष्मी, धेनु, वधू, मातृ, फल, वारि, दधि, सानु, ज्ञातृ, प्रद्यो

३.२ हलन्त

विद्यार्थिन्, इदम्, युवन्, पथिन्, तद्, युष्मद्, अस्मद्, महत्, धीमत्, पुंस्, विद्वस्, गिर, किम्, अप्, वाच्, चतुर्, अदस्, वार, नामन्, धनुष, पयस्

४. तिङन्त शब्दसिद्धि

- ४.१ लकारको परिचय र भेद
- ४.२ तिङ्विभक्तिको ज्ञान र प्रयोग
- ४.३ दशगणको परिचय र प्रमुख धातुरूको रूपसिद्धि प्रक्रिया
 - ४.३.१. भ्वादि
 - ४.३.२. अदादि
 - ४.३.३. जुहोत्यादि
 - ४.३.४. दिवादि
 - ४.३.५. स्वादि
 - ४.३.६. तुदादि
 - ४.३.७. रुधादि
 - ४.३.८. तनादि
 - ४.३.९. क्र्यादि
 - ४.३.१०. चुरादि
- ४.४. ण्यन्त, सन्तन्त, यङन्त, नामधातु तथा परस्मैपद र आत्मनेपदको सामान्य परिचय र प्रयोग

५. शब्द निर्माण प्रक्रिया

५.१. शब्द निर्माण

- ५.१.१ कृदन्त
- ५.१.२ तद्धितान्त
- ५.१.३ समास
- ५.१.४ स्त्रीप्रत्यय
- ५.१.५ उपसर्ग

६ कारक र विभक्ति

- ६.१ कारकको परिचय
 - ६.१.१ कर्तृकारक
 - ६.१.२ कर्मकारक
 - ६.१.३ करणकारक
 - ६.१.४ सम्प्रदानकारक
 - ६.१.५ अपादानकारक
 - ६.१.६ अधिकरणकारक
- ६.२ विभक्तिको परिचय र भेद
 - ६.२.१ विभक्ति नियमको ज्ञान र प्रयोग
- ६.३. सम्बन्ध र सम्बोधन विभक्तिको ज्ञान र प्रयोग

७. रचनाभ्यास

७.१ वाक्य

- ७.१.१ वाक्यको परिचय, भेद र वाक्यान्तरण
- ७.१.२ वाक्य विश्लेषण र संश्लेषण

७.२ वाच्य

- ७.२.१ वाच्यको परिचय र भेद
- ७.२.२ वाच्य परिवर्तन

७.३ पद सङ्गति र अनुवाद

- ७.३.१ लिङ्ग
- ७.३.२ वचन

७.३.३ पुरुष

७.३.४ आदर

७.३.५ संस्कृतबाट नेपाली र नेपालीबाट संस्कृतमा अनुवाद

द. बोध र सिर्जनात्मक लेखन

दं.१.बोध

द.१.१ बोधको परिचय

द.१.२ बोधका अङ्गहरू

द.१.३ बोधको अभ्यास विधि

द.२ सिर्जनात्मक लेखन

द.२.१ पत्र

द.२.२ अनुच्छेद

द.२.३ संवाद

द.२.४ कथा

द.२.५ जीवनी

द.२.६ प्रबन्ध/निबन्ध

विषयगत परीक्षाको प्रश्न योजना

एकाइ	पाठ्यक्रमको क्षेत्र	विषयगत प्रश्न सङ्ख्या	अङ्क भार
१.	संस्कृत व्याकरणमा उच्चारण व्यवस्था, संज्ञा र सन्धि (सूत्रार्थ ज्ञानसहित)	१० X १	१०
२.	शब्दसिद्धि र रूपावली ज्ञान (सूत्रार्थ ज्ञानसहित)	१० X १	१०
३.	अजन्त र हलन्त ज्ञान	१० X १	१०
४.	तिङन्त शब्दसिद्धि	१० X १	१०
५.	शब्द निर्माण प्रक्रिया	१० X १	१०
६.	कारक र विभक्ति	१० X १	१०
७.	रचनाभ्यास	१० X १	१०
द.	बोध र सिर्जनात्मक लेखन	१० X १	१०
	जम्मा	१० X ६	६०

समाप्त

परीक्षा र पाठ्यक्रमसम्बन्धी अन्य आवश्यक तथा जरुरी सूचनाहरु

आधारभूत तह (साविक निमावि कक्षा ६-८)

खण्ड (ख) को पाठ्यक्रम (पूर्णांक ६० अंक सम्बन्धित विषयवस्तुको ज्ञान) खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाका लागि (साविक निमावि कक्षा ६-८) तोकिएको खण्ड (ग) को पाठ्यक्रम अनुरूप नै हुनेछ ।

आधारभूत तह (साविक निमावि कक्षा ६-८)

साधारण निम्नमाध्यमिक तर्फको पूर्व व्यवसायिक शिक्षा, स्वास्थ्य तथा शारीरिक शिक्षा, विज्ञान तथा वातावरण विषयहरुको पाठ्यक्रम नेपाल सरकार, पाठ्यक्रम विकास केन्द्रले स्वीकृत गरेबमोजिम आयोगको परीक्षाको लागि खण्ड (ख) (पूर्णांक ६० अंक विषयवस्तु सम्बन्धित ज्ञान) को लागि स्वीकृत गरिएको छ । उक्त पाठ्यक्रममा समावेश पाठ्यवस्तु, शिक्षक निर्देशिका, शिक्षण विधि प्रविधि र मूल्याङ्कन प्रणाली सम्बन्धी विषय वस्तुभित्र रही प्रश्नपत्र निर्माण गरिने छ ।

माध्यमिक तह (साविक कक्षा ९-१०)

साधारण माध्यमिक तर्फको ऐच्छिक विषयहरुमध्ये गणित, इतिहास, भूगोल, स्वास्थ्य तथा शारीरिक शिक्षा र जनसंख्या शिक्षा तथा संस्कृत र वेद विद्याश्रम मावि तर्फका अनिवार्य तथा ऐच्छिक विषयहरुको पाठ्यक्रम नेपाल सरकार पाठ्यक्रम विकास केन्द्रले स्वीकृत गरेबमोजिम आयोगको परीक्षाको प्रयोजनका लागि खण्ड (ख) (पूर्णांक ६० अंक विषयवस्तु सम्बन्धित ज्ञान) को लागि स्वीकृत गरिएको छ । उक्त पाठ्यक्रममा समावेश पाठ्यवस्तु, शिक्षक निर्देशिका, शिक्षण विधि प्रविधि र मूल्याङ्कन प्रणाली सम्बन्धी विषयवस्तुभित्र रही प्रश्नपत्र निर्माण गरिने छ ।